

FREDERICK UNIVERSITY

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ – ΣΧΟΛΙΑ
ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

για το Πρόγραμμα:

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ
Εξ αποστάσεως**

**(1,5 ΕΤΗ, ΜΑΣΤΕΡ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ,
ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ)**

**ΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ
FREDERICK UNIVERSITY**

Ιούλιος 2017

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΣ

Αγαπητά Μέλη της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης,

Μελετήσαμε προσεκτικά την έκθεση των Μελών της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης (Καθηγητής Βασίλειος Δαγδιδέλης, Καθηγήτρια Αγγελική Δημητρακοπούλου, Καθηγητής Βασίλειος Κόμης και φοιτήτρια Έλενα Κοκκίνου), που επισκέφθηκε στις 18/07/2017 το Frederick University (FUC) για αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών «Μάστερ στην Εκπαίδευση Ενηλίκων» (1,5 έτη, Εξ αποστάσεως). Εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στα μέλη της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης για τα εποικοδομητικά σχόλια και τις εισηγήσεις τους, τα οποία και λάβαμε σοβαρά υπόψη για τη βελτίωση του Προγράμματος Σπουδών.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε τις παρατηρήσεις μας και τις ενέργειες για βελτίωση, στις οποίες έχουμε ήδη προβεί, υιοθετώντας τις εισηγήσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης.

Σημείο 1

Τα γενικά περιγράμματα σπουδών έχουν πλήρως αναπτυχθεί, ενώ οι ιστοσελίδες των μαθημάτων και το συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό είναι υπό ανάπτυξη (το υλικό δεν έχει ακόμα μετατραπεί σε κατάλληλη ψηφιακή μορφή και δεν έχει αναρτηθεί στην πλατφόρμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης).

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Οι οδηγοί μελέτης είναι πλήρεις και έχουν τύχει θετικών σχολίων από την Επιτροπή. Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού σε κατάλληλη ψηφιακή μορφή είναι μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στο ήδη προχωρημένο υλικό που έχει αναπτυχθεί για κάθε μάθημα και παρουσιάζεται μέσα από τους οδηγούς μελέτης, προστίθεται και το συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή μέσα στο πλαίσιο της πορείας του μαθήματος. Η έγκαιρη ανάπτυξη και ανάρτηση του ψηφιακού υλικού είναι ευθύνη των διδασκόντων σε συνεργασία με τους συντονιστές του προγράμματος και διασφαλίζεται από τις εγκεκριμένες αυστηρές διαδικασίες για τη διασφάλιση της ποιότητας του προγράμματος σπουδών.

Σημείο 2:

Έχουν συνεπώς προβλεφθεί συγκεκριμένες διαδικασίες ακαδημαϊκής συμβουλευτικής (mentoring) αλλά δεν υπάρχει πρόβλεψη για τον υπολογισμό του ακαδημαϊκού φόρτου.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Το Πανεπιστήμιο έχει θεσμοθετημένους μηχανισμούς ελέγχου και δίνει ιδιαίτερη σημασία στα θέματα επίδοσης των φοιτητών και στα θέματα επικοινωνίας και συνεργασίας με τους ακαδημαϊκούς συμβούλους. Συγκεκριμένα, ο κάθε διδάσκοντας έχει υπό την επίβλεψή του συγκεκριμένο

αριθμό φοιτητών ανάλογα με τον φόρτο εργασίας του, τα διοικητικά του καθήκοντα και τη συμβολή προς το πανεπιστήμιο. Το Πανεπιστήμιο τηρεί αυστηρά τις συστάσεις του Φορέα ΔΙΠΑΕ αναφορικά με τον καθορισμό το φόρτο των διδασκόντων (συμβατικά και εξ αποστάσεως).

Σημείο 3

Επίσης, το πρωτογενές διδακτικό υλικό, στο επίπεδο κυρίως των οδηγών σπουδών, κρίνεται πολύ ικανοποιητικό. Η προσαρμογή του όμως σε περιβάλλον εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δεν έχει ακόμα ξεκινήσει μέχρι την ημέρα της επιτόπιας επίσκεψης.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε σχόλια Σημείου 1

Σημείο 4

Επισημαίνεται ότι η σύγχρονη πλατφόρμα δεν αξιοποιείται πλήρως σε όλο το εύρος των δυνατοτήτων της για την ανάπτυξη συνεργατικών δραστηριοτήτων και υλοποίηση διδασκαλίας (π.χ. δωμάτια σε σύγχρονες τηλεδιασκέψεις). Γίνεται χρήση περιβαλλόντων και εργαλείων Web 2.0 (π.χ. wikis, blogs, μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ.) απαιτείται όμως ένας πιο αναλυτικός προσδιορισμός των συστημάτων που θα χρησιμοποιηθούν στο πρόγραμμα.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Η περαιτέρω αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και ο αναλυτικότερος προσδιορισμός των συστημάτων που χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα επιτυγχάνεται μέσω της συνεχούς επιμόρφωσης των διδασκόντων σε εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών. Η επιμόρφωση που γίνεται έχει έντονο το στοιχείο της παιδαγωγικής αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών ως διδακτικών μέσων. Δεδομένης της ιδιαίτερης σημασίας που δίνεται για την παιδαγωγική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, τα εργαστήρια επιμόρφωσης δεν γίνονται αποκλειστικά από το Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης του Πανεπιστημίου, αλλά σε συνεργασία με την επιτροπή εξ αποστάσεως μάθησης με στόχο την εκμάθηση χρήσης των εργαλείων, την παιδαγωγική τους αξιοποίηση, την παρουσίαση και επεξήγηση παραδειγμάτων αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών από άλλα εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών, από τη βιβλιογραφία και από ερευνητικά προγράμματα και τέλος την εκτέλεση εργασιών με σκοπό την απόκτηση σχετικής εμπειρίας.

Σημείο 5

Όσον αφορά στο πρωτογενές διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων και διδακτικές σημειώσεις), αυτό είναι κατά κανόνα στο επίπεδο του state of the art, κρίνεται κατάλληλο για τα συγκεκριμένα αντικείμενα και πληροί τις προδιαγραφές που προβλέπει η μεθοδολογία των

επιμέρους μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, αλλά δεν είναι πάντα εμφανής η διαδικασία επικαιροποίησής του.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Σύμφωνα με τους Ειδικούς Κανόνες του Πανεπιστημίου για την αναθεώρηση των προγραμμάτων σπουδών, όλα τα προγράμματα αναθεωρούνται κάθε δύο χρόνια. Στο πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης επικαιροποιείται και το διδακτικό υλικό. Συγκεκριμένα, αναμένεται από τους διδάσκοντες να αναβαθμίζουν και να επικαιροποιούν τις διδακτικές τους σημειώσεις. Επίσης οι διδάσκοντες επικαιροποιούν σε τακτά χρονικά διαστήματα τα διαγράμματα των μαθημάτων τους με βάση δικές τους έρευνες, αλλά και επιλέγοντας πιο πρόσφατη βιβλιογραφία. Τέλος, τα επιστημονικά περιοδικά και οι βάσεις δεδομένων επικαιροποιούνται σε συνεχή βάση από τους παρόχους.

Σημείο 6

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι χρειάζεται να ενισχυθεί το πρόγραμμα με μέλη μόνιμου προσωπικού ώστε αφενός να εξασφαλιστεί η υψηλή του ποιότητα και αφετέρου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του. Η ενίσχυση αυτή πρέπει κυρίως να αφορά στα κομβικά μαθήματα του προγράμματος σπουδών

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Το Πανεπιστήμιο προχώρησε στις ακόλουθες άμεσες ενέργειες με δύο από τους Επισκέπτες Καθηγητές που υποστήριξαν το πρόγραμμα σπουδών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης. Με τη Δρ Αναστασία Ρέππα (γνωστικό αντικείμενο: Δια Βίου Μάθηση/Οργανωσιακή Συμπεριφορά και Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων) υπεγράφη συμφωνία συνεργασίας για μόνιμη απασχόληση (βλέπε Παράρτημα 1), ενώ η Δρ Ευγενία Πανισίδου (γνωστικό αντικείμενο: Εκπαίδευση Ενηλίκων) υπέγραψε υπεύθυνη δήλωση μόνιμης συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Frederick (βλέπε Παράρτημα 2).

Επιπρόσθετα, η πολύ σημαντική συνεργασία του Πανεπιστημίου με τον Καθηγητή Πέτρο Γουγουλάκη του Πανεπιστημίου της Στοκχόλμης (γνωστικό αντικείμενο: Εκπαίδευση Ενηλίκων) διασφαλίζει ακόμα περισσότερο την επιτυχή λειτουργία και προσφορά του προγράμματος. Ο Καθ. Γουγουλάκης, εκτός από μέλος της διδακτικής ομάδας του προγράμματος, έχει την ακαδημαϊκή ευθύνη και το τον επιστημονικό συντονισμό του προγράμματος καθώς και την ευθύνη για την καθοδήγηση και την προώθηση των συνεργειών μεταξύ των διδασκόντων για την έρευνα στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Αξίζει, επίσης, να τονιστεί, ότι το Πανεπιστήμιο Frederick προχώρησε ήδη στις αναγκαίες ενέργειες για την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης με αφορμή τη συνεργασία των δύο Τμημάτων των Επιστημών της Αγωγής.

Επομένως, και με βάση όλες τις πιο πάνω ενέργειες, η ομάδα διδασκόντων (μόνιμης και μερικής απασχόλησης) και υποστήριξης του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού προγράμματος καθίσταται μια πολύ ισχυρή και απόλυτα εξειδικευμένη οντότητα που εγγυάται τη διασφάλιση της ποιότητάς του.

Ανεξάρτητα όμως με τα πιο πάνω, το Πανεπιστήμιο αποφάσισε την προκήρυξη δύο (2) νέων θέσεων μελών ΔΕΠ σε γνωστικά αντικείμενα σχετικά με την Εκπαίδευση Ενηλίκων (βλέπε Παράρτημα 3). Η προκήρυξη αναμένεται να εγκριθεί στη συνεδρίαση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 31 Ιουλίου 2017 και να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου την 1^η Αυγούστου 2017. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων είναι η 10^η Σεπτεμβρίου 2017.

Σημείο 7

Ο λόγος του αριθμού φοιτητών προς το συνολικό αριθμό του διδακτικού προσωπικού κρίνεται επαρκής για την υποστήριξη και τη διασφάλιση της ποιότητας του προγράμματος σπουδών, υπό την προϋπόθεση ότι δε θα λειτουργήσει μεγάλος αριθμός τμημάτων. Παρόλα αυτά, υπογραμμίζεται ότι το διδακτικό προσωπικό είναι οριακά επαρκές, από αριθμητική άποψη, για την καλή εξυπηρέτηση του προγράμματος.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Δεν αναμένεται να λειτουργήσει μεγάλος αριθμός τμημάτων. ΑΝ χρειαστεί όμως, υπάρχουν οι σχετικές διαδικασίες του Πανεπιστημίου που διασφαλίζουν την ποιότητα του προγράμματος σπουδών. Επιπρόσθετα, βλέπε σχόλια Σημείου 6.

Σημείο 8

Καλό θα ήταν να προστεθούν επιπλέον μαθήματα επιλογής ώστε αφενός να δίνονται περισσότερες ευκαιρίες στους φοιτητές και αφετέρου να διευρυνθεί το πεδίο των επιμέρους αντικειμένων που θεραπεύει το πρόγραμμα σπουδών.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Καταγράφηκε η παρατήρηση και έχουμε ήδη προσθέσει τα ακόλουθα τρία (3) μαθήματα με σκοπό τον εμπλουτισμό της λίστας των επιλεγόμενων από 5 σε 8. Τα μαθήματα που προστίθενται είναι τα ακόλουθα:

- Εκπαίδευση Ενηλίκων για Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Εκπαίδευση Ενηλίκων για Ενεργό Πολιτεότητα και Ορθή Διακυβέρνηση
- Διδάσκοντας τον Μειονεκτούντα Ενήλικα Εκπαιδευόμενο

Σημείο 9

Σύνδεση με την Αγορά Εργασίας και την Κοινωνία

Ο προσανατολισμός του προς αξιολόγηση προγράμματος σπουδών οφείλει να τεκμηριωθεί καλύτερα ώστε να γίνει περισσότερο σαφής η σύνδεση με την αγορά εργασίας και η πιθανή προσφορά του στην κυπριακή κοινωνία. Επισημαίνεται ότι ορισμένοι από τους τιθέμενους στόχους σύνδεσης με την αγορά εργασίας δε φαίνεται να είναι εναρμονισμένοι με το περιεχόμενο του προγράμματος. Το πρόγραμμα θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες της

αγοράς και της κοινωνίας στον ελλαδικό και τον κυπριακό χώρο. Ωστόσο, χρειάζεται περαιτέρω εμβάθυνση ως προς τις αναδυόμενες ανάγκες και ευκαιρίες της κυπριακής πραγματικότητας.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Το Πανεπιστήμιο πέραν της ανάπτυξης του μεταπτυχιακού στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, πρωτοπορεί στον τομέα της Δια βίου Μάθησης και της Εκπαίδευσης Ενηλίκων μέσω της δημιουργίας του Ινστιτούτου Δια Βίου Μάθησης και του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ). Το ΚΕΚ είναι πιστοποιημένο επαγγελματικό κέντρο και διαθέτει πιστοποιημένες δομές επαγγελματικής κατάρτισης από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑΝΑΔ). Επίσης, το ΚΕΚ είναι πιστοποιημένο εξεταστικό και εκπαιδευτικό κέντρο και από άλλους κρατικούς φορείς όπως είναι η υπηρεσία ενέργειας του Υπουργείου Ενέργειας και Περιβάλλοντος.

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει έντονη κινητικότητα και ενδιαφέρον όσον αφορά μεταπτυχιακά προγράμματα στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, Δια Βίου Μάθηση και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση. Υπάρχει αυξανόμενος αριθμός ιδρυμάτων και οργανισμών τυπικής, μη-τυπικής και άτυπης μάθησης, Κέντρων Δια Βίου Μάθησης και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης, που προσφέρουν πληθώρα σεμιναρίων, εργαστηρίων, μαθημάτων σε ενήλικες. Έμφαση δίνεται πλέον σε ιδιωτικούς και δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις σε θέματα Ανθρώπινου Δυναμικού και συγκεκριμένα σε θέματα επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Αυτό δημιουργεί και την ανάγκη για περισσότερες θέσεις διδασκαλίας αλλά και καταρτισμένους εκπαιδευτές. Επίσης, τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε και ο αριθμός θέσεων εργασίας σε ιδρύματα ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, οι απόφοιτοι του εν λόγω μεταπτυχιακού μπορούν να εργαστούν ως εκπαιδευτές σε προγράμματα κατάρτισης που προσφέρονται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, από το Κέντρο Παραγωγικότητας, καθώς και σε μαθήματα Επιμορφωτικών που προσφέρονται σε Εσπερινά Σχολεία.

Σύμφωνα με τα δεδομένα που ισχύουν σήμερα στο χώρο της δια βίου μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων στην Κύπρο, την Ελλάδα, την Ευρώπη αλλά και σε κοινότητες Ελληνόγλωσσων του εξωτερικού όσον αφορά την προσφορά και ζήτηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων εξ αποστάσεως, το προτεινόμενο πρόγραμμα θα ικανοποιήσει ανάγκες σε εκπαιδευμένο προσωπικό στο χώρο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, της Δια βίου Μάθησης και της Συνεχιζόμενης Κατάρτισης όπως αναφέρεται πιο πάνω. Το πρόγραμμα λόγω του χαρακτήρα και της δομής του μπορεί να προσελκύσει άτομα από διάφορα γνωστικά αντικείμενα, πεδία και ειδικότητες που ασχολούνται με την εκπαίδευση, επιμόρφωση και επαγγελματική κατάρτιση ενηλίκων.

Σημείο 10

Το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών οργανώνεται από μια διδακτική ομάδα, η οποία θα πρέπει να ενισχυθεί από προσωπικό πλήρους απασχόλησης με εμπειρία και ερευνητικό έργο στο γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος. Με την ενέργεια αυτή, θα διασφαλιστεί σε μεγαλύτερο βαθμό η συνέργεια και η ώσμωση ανάμεσα σε έρευνα και διδασκαλία.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 6.

Σημείο 11

Τα βιογραφικά της διδακτικής ομάδας είναι πλούσια και σε μεγάλο βαθμό αλλά όχι πλήρως συναφή με το γνωστικό αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 6.

Σημείο 12

Ψηφιακό περιεχόμενο (διδασκτικό υλικό και εργασίες / δραστηριότητες), το οποίο όμως δεν έχει πλήρως αναπτυχθεί (π.χ. βίντεο, πολυμεσικό υλικό, ποικιλία ψηφιακών πόρων, κ.λπ.)

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 1.

Σημείο 13

Επισημαίνεται ωστόσο ότι σε ορισμένες περιπτώσεις το συμπληρωματικό υλικό μελέτης (π.χ. βιβλιογραφία - δικτυογραφία) είναι αταξινόμητο και δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με το ρόλο που προορίζεται να παίξει.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Το Παιδαγωγικό Υπόβαθρο που αναπτύχθηκε από την Επιτροπή Εξ Αποστάσεως Μάθησης αποτελείται από 3 μέρη: 1) Καθοδηγούμενη Μάθηση, 2) Δυναμική Διαδικτυακή Αλληλεπίδραση και 3) Αξιολόγηση. Στο πλαίσιο της Καθοδηγούμενης Μάθησης, οι διδάσκοντες δίνουν υποχρεωτική βιβλιογραφία αλλά και συμπληρωματική βιβλιογραφία. Στο πλαίσιο της συμπληρωματικής βιβλιογραφίας δίνεται εκτεταμένη λίστα βιβλίων, άρθρων, αλλά και ποικίλων πηγών με σκοπό τον εμπλουτισμό των γνώσεων των φοιτητών, αλλά και τη δυνατότητα επιλογής πηγών.

Σημείο 14

Επισημαίνεται ότι η Επιτροπή εξ Αποστάσεως Μάθησης μαζί με τις ακαδημαϊκές αρχές χρειάζεται να εργαστούν καθορίζοντας πολιτικές και μεθόδους προστασίας προσωπικών δεδομένων, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της Μαθησιακής Αναλυτικής (Learning Analytics) για την υποστήριξη του προγράμματος σπουδών.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Οι πολιτικές και μέθοδοι προστασίας προσωπικών δεδομένων και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Μαθησιακής Αναλυτικής, είναι σημαντικά θέματα που απασχολούν την Επιτροπή εξ Αποστάσεως Μάθησης.

Ήδη η Επιτροπή έχει καθορίσει κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με την χρήση προσωπικών δεδομένων και γενικές διαβαθμίσεις πρόσβασης και χρήσης δεδομένων όπως αναφέρονται πιο κάτω:

1. Εκθέσεις οι οποίες εξάγονται από τα πληροφορικά συστήματα μπορούν να κοινοποιηθούν σε περίπτωση που δεν αναφέρονται προσωπικά δεδομένα.
2. Δράσεις από τις οποίες θα μπορούσε να εξαχθούν πληροφορίες προσωπικών δεδομένων (π.χ. ανώνυμα ερωτηματολόγια σε ομάδες κάτω των 5 ατόμων) δεν γίνονται.
3. Η πρόσβαση σε πληροφορία με προσωπικά χαρακτηριστικά καθορίζεται από το πλαίσιο εργασίας.
4. Απαιτείται γραπτή συγκατάθεση φοιτητών και καθηγητών σε περίπτωση χρήσης προσωπικών δεδομένων.
5. Οι διαχειριστές του πληροφορικού συστήματος δεσμεύονται από την Πολιτική Χρήσης Δεδομένων (Acceptable Use Policy).

Η εν λόγω επιτροπή σε συνεργασία με τις ακαδημαϊκές αρχές και τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες βρίσκεται στη διαδικασία ανάπτυξης θεσμικού πλαισίου το οποίο καλύπτει διάφορες παραμέτρους των προαναφερθέντων θεμάτων.

Κατά τη διάρκεια των επιμορφώσεων των διδασκόντων παρουσιάζονται και επεξηγούνται οι δυνατότητες της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, και επιπλέον παρέχονται συμβουλές προς τους διδάσκοντες για το πώς μπορούν αξιοποιούν τις δυνατότητες που τους δίνονται. Για παράδειγμα: παρουσία και συμμετοχή φοιτητών, αποτελεσματικότητα δραστηριοτήτων που σχεδιάζουν και υλοποιούν, επίλυση τεχνικών προβλημάτων.

Σημείο 15 – Αντιστοιχεί στο σημείο 2.2.7

Θα ήταν σκόπιμο να υπάρχουν περισσότερα μαθήματα επιλογής.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 8.

Σημείο 16 – Αντιστοιχεί στο σημείο 2.2.9

Δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με την επάρκεια πρόνοιας για φοιτήτριες και φοιτητές με ειδικές ανάγκες.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Οι Εξ Αποστάσεως Φοιτητές καλύπτονται από την πολιτική του Πανεπιστημίου για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Στο εγχειρίδιο «Χρήσιμες πληροφορίες για εξ αποστάσεως φοιτητές», στο σημείο 4iii («Συμβουλευτική και στήριξη σε φοιτητές») και συγκεκριμένα στην παράγραφο «Φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες / αναπηρίες» αναφέρονται τα ακόλουθα (σελ. 17-18):

Φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες/αναπηρίες Το Συμβουλευτικό Κέντρο παρέχει επίσης Στήριξη Ατόμων με Μαθησιακές Δυσκολίες ή Αναπηρίες στους εξ αποστάσεως φοιτητές διασφαλίζοντας έτσι για όλους το δικαίωμα ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση. Εάν έχεις συγκεκριμένες ανάγκες, οι οποίες προκύπτουν από ιατρικά θέματα, κινητικές ή αισθητηριακές δυσκολίες ή μαθησιακές δυσκολίες που επηρεάζουν την ακαδημαϊκή σου πορεία, είναι σημαντικό να γνωρίζεις πως μπορούμε να σε στηρίξουμε. Καλείσαι να μας ενημερώσεις το συντομότερο δυνατό για να μπορέσουμε να συζητήσουμε λεπτομερώς τις ανάγκες σου και να σχεδιάσουμε μαζί το πλάνο παροχής διευκολύνσεων και στήριξης που χρειάζεσαι.
[\(\[https://lms.frederick.ac.cy/pluginfile.php/28201/mod_resource/content/3/handbook_dl.pdf\]\(https://lms.frederick.ac.cy/pluginfile.php/28201/mod_resource/content/3/handbook_dl.pdf\)\)](https://lms.frederick.ac.cy/pluginfile.php/28201/mod_resource/content/3/handbook_dl.pdf)

Σημείο 17 – Αντιστοιχεί στο σημείο 2.4.8

Δεν έχουμε επαρκή σχετικά στοιχεία για το ακόλουθο: Η αναγνώριση και η μεταφορά πιστωτικών μονάδων από προηγούμενη φοίτηση ρυθμίζεται με διαδικασίες και κανονισμούς οι οποίοι διασφαλίζουν ότι οι περισσότερες πιστωτικές μονάδες απονέμονται από το ίδρυμα που απονέμει τον τίτλο.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Το κάθε πρόγραμμα ορίζει επιτροπή μεταφοράς πιστωτικών μονάδων η οποία απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν στο εν λόγω πρόγραμμα. Η επιτροπή διασφαλίζει τη σωστή μεταφορά και αντιστοίχιση πιστωτικών μονάδων όπως επίσης και το ότι οι περισσότερες πιστωτικές μονάδες δίνονται από το ίδρυμα που απονέμει τον τίτλο.

Σημείο 18

Σχόλια – Δεν προβλέπεται πρακτική άσκηση

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Αφού εγκριθεί το εν λόγω μεταπτυχιακό, θα λειτουργήσει ως έχει (χωρίς την ενσωμάτωση πρακτικής άσκησης). Όμως, δεν αποκλείεται η ενσωμάτωση της πρακτικής άσκησης στα επόμενα χρόνια λειτουργίας του. Η δυνατότητα ενσωμάτωσης της πρακτικής άσκησης θα διερευνηθεί σε μελλοντική αναθεώρηση του προγράμματος εφόσον απαιτεί αρκετή προεργασία για να οργανωθεί με υπεύθυνο τρόπο (σκοπός, περιεχόμενο, χώροι, χρόνος, διασύνδεση με το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών κτλ.). Στα δύο

κατεξοχήν συναφή μεταπτυχιακά προγράμματα του ΑΠΚΥ (Ανοιχτού Πανεπιστημίου Κύπρου) και το ΕΑΠ (Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου), δεν συμπεριλαμβάνεται πρακτική άσκηση.

Σημείο 19 – Αντιστοιχεί στο σημείο 3.1.8

Θα μπορούσε να ενισχυθεί η επιχορήγηση εκ μέρους του Ιδρύματος για συμμετοχή σε συνέδρια των μελών ΔΕΠ και των μεταπτυχιακών φοιτητών για παρουσίαση εργασιών.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Το Πανεπιστήμιο δίνει ιδιαίτερη έμφαση και σημασία στην προώθηση της έρευνας και καινοτομίας, για αυτό και υπάρχει πρόνοια εσωτερικής χρηματοδότησης η οποία προέρχεται από τον προϋπολογισμό του πανεπιστημίου και το ειδικό ταμείο για υποστήριξη της έρευνας που χρηματοδοτείται από τα υπερκεφαλικά των έργων που τυγχάνουν εξωτερικής χρηματοδότησης. Επίσης, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης για εκπαιδευτικό εργαστηριακό εξοπλισμό, το ακαδημαϊκό προσωπικό έχει την δυνατότητα να εξασφαλίσει και εξοπλισμό για ερευνητικούς σκοπούς. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016 /2017 μέλη των διδασκόντων του προγράμματος έχουν εξασφαλίσει από τον προϋπολογισμό του πανεπιστημίου εξοπλισμό που απαιτείται για τις ερευνητικές δραστηριότητες του προσωπικού και των διδακτορικών φοιτητών του Τμήματος. Η εσωτερική χρηματοδότηση προέρχεται από τον προϋπολογισμό του πανεπιστημίου και το ειδικό ταμείο για υποστήριξη της έρευνας που χρηματοδοτείται από τα υπερκεφαλικά των έργων που τυγχάνουν εξωτερικής χρηματοδότησης.

Σημείο 20 – Αντιστοιχεί στο σημείο 4.2.7

Οι μηχανισμοί διαρκούς υποστήριξης του διδακτικού προσωπικού μπορούν να βελτιωθούν ως προς τις διδακτικές διαστάσεις και τα νέα αναδυόμενα ψηφιακά εργαλεία.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο σημείο, τα προγράμματα επιμόρφωσης αποτελούν βασικό στοιχείο για την επιτυχή παροχή εξ αποστάσεως προγραμμάτων. Η συνεχής κατάρτιση όλων των εμπλεκόμενων για την διαφοροποίηση της εξ αποστάσεως από τη συμβατική εκπαίδευση και η ένταξή τους στους μηχανισμούς του πανεπιστημίου και το παιδαγωγικό πλαίσιο το οποίο εφαρμόζεται, συμπεριλαμβανομένων και των θεμάτων αλληλεπίδρασης επιτυγχάνεται μέσω σειράς σεμιναρίων που προσφέρονται από την Επιτροπή εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Ειδικά για τα προγράμματα εξ αποστάσεως μάθησης αποτελεί προϋπόθεση για κάθε Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό (μέλος ΣΕΠ) να ολοκληρώσει σχετικά εκπαιδευτικά σεμινάρια πριν την ανάθεση οποιασδήποτε ομάδας. Τα σεμινάρια αυτά οργανώνονται τρεις φορές κάθε ακαδημαϊκό έτος, μία πριν από την έναρξη κάθε εξαμήνου και μία στο τέλος της ακαδημαϊκής χρονιάς. Στα σεμινάρια δίνεται

έμφαση στο παιδαγωγικό πλαίσιο, στα εργαλεία επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται και γενικά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα μάθησης, καθώς και στις υποστηρικτικές υπηρεσίες και διαδικασίες στήριξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Σημείο 21 – Αντιστοιχεί στο σημείο 4.3.4.

Στην Ελλάδα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών έχουν συνήθως χαμηλότερα δίδακτρα.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Είναι αναμενόμενο τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών στην Ελλάδα να έχουν χαμηλότερα δίδακτρα, δεδομένου ότι το Πανεπιστήμιο Frederick ως ιδιωτικό Πανεπιστήμιο δεν έχει πρόσβαση σε κρατική χρηματοδότηση και τα προγράμματα σπουδών είναι αυτοχρηματοδοτούμενα.

Σημείο 22 – Αντιστοιχεί στο σημείο 5. 8

Δεν έχει αναπτυχθεί το ψηφιακό υλικό στην πλατφόρμα, και δεν είχαμε δείγματα ήδη αναπτυγμένων ειδικού υλικού (π.χ. βίντεο)

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 1.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

Κύρια σημεία στα οποία προτείνονται βελτιώσεις:

Σημείο 23

Επιθυμητή η θεσμοθέτηση πρακτικής άσκησης.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 18.

Σημείο 24

Ανάπτυξη και προσαρμογή του υλικού σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 1.

Σημείο 25

Συμπλήρωση του διδακτικού προσωπικού με μόνιμους διδάσκοντες, το οποίο θα καλύψει κομβικά γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος και θα διασφαλίσει τη βιωσιμότητά του.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 6.

Σημείο 26

Ανάπτυξη πολιτικής από την αρμόδια υπηρεσία προκειμένου να υπάρχει διαρκής επικαιροποίηση τόσο στα τεχνολογικά μέσα όσο και στα παιδαγωγικά και διδακτικά ευρήματα ερευνών και περιοδική ενημέρωση των διδασκόντων.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 5.

Σημείο 27

Καλύτερη τεκμηρίωση της σχέσης του προγράμματος με τις ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και της αγοράς εργασίας.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 9.

Σημείο 28

Διατύπωση συγκεκριμένης πολιτικής για τη Μαθησιακή Αναλυτική.

Σχόλια / Ενέργειες Βελτίωσης:

Βλέπε Σχόλια Σημείου 14.